

VAASAN AMMATTIKORKEAKOULU
VASA YRKESHÖGSKOLA
UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Sanna Björk

UNGAVUXNAS SPARANDE OCH PLACERINGAR

Företagsekonomi, 2014

ABSTRAKT

Författare	Sanna Björk
Lärdomsprovets titel	Unga vuxnas sparande och placeringar
År	2014
Språk	svenska
Sidantal	51 + bilagor
Handledare	Anna-Lena Berglund

De senaste åren har världsekonomin varit något ostabilt och det har blivit allt mer viktigt att man tänker och tryggar sin egen ekonomi. Många drabbas av lågkonjunkturen som vi lever i idag och företagen tar till sig sparåtgärder för att klara sig, som i sin tur tyvärr kan betyda permitteringar eller i värsta fall uppsägningar för många personer. Denna är en av många orsaker varför det skulle vara viktigt att spara.

I denna forskning ville jag undersöka unga vuxnas spar- och placeringsvanor. Sparar de? Känner de till hur olika sparformer beskattas samt vilken är den vanligaste sparformen.

Jag valde att avgränsa arbetet till unga vuxna i åldern 18 – 30 år i Vasa trakten. Som forskningsmetod använde jag mig av en kvantitativ undersökning i form av att slumpvis dela ut enkäter åt unga vuxna mellan 18 – 30 år. Svaren analyserade jag sedan med hjälp av Microsoft Excel.

I resultatet framkom det att den vanligaste sparformen var spardeposition och som vanligaste sparmål för unga vuxna var till egen bostad och allmänt ökande av förmögenhet. De flesta kände till hur kapitalinkomster beskattas medan hur dividend från börsbolag beskattas var mindre känt. Vanligaste sparformens beskattning som de kände till var spardeposition. Unga vuxna var mest intresserade av att veta mera om aktier och BSP – konton och informationen om de olika sparformerna ville de gärna få av banken samt via internet.

ABSTRACT

Author	Sanna Björk
Title	Young adults' savings and investments
Year	2014
Language	Swedish
Pages	51 + Appendices
Name of Supervisor	Anna-Lena Berglund

Since the world's economy has been somewhat unstable the last year it has become more and more important to have savings to secure your own economy. Many people are affected by this recession we live in today. Companies take saving measures and unfortunately this can mean furlough or even termination for some people. This is one of the many reasons why it is so important to have savings.

In this research I wanted to investigate young adults' saving- and investment habits and knowledge, and see whether they are familiar with the different kinds of taxation and what is the most common way of saving for them.

I chose to delimit this work to young adults in the age group 18 – 30 years, located in the Vaasa area.

As research method I used the quantitative method of researching by randomly sharing a survey to young adults in the age group 18 – 30 years. The survey responses were analyzed by using the Microsoft Excel software.

The result of the research showed that the most common way of saving was by having a savings account and that the most common saving goal was to purchase an own residence. Most of the respondents knew how capital income was taxed by the Finnish government but then again the knowledge regarding taxation of dividend from publicly listed companies was notably lower. The savings- and investments taxation rule most commonly known by the respondents of the survey was the savings accounts' taxation.

Most of the respondents wanted to know more about stock investments and ASP-account. Information about these, most respondents said that they would be interested in getting through the bank and internet media.

INNEHÅLL

ABSTRAKT

ABSTRACT

1	INLEDNING.....	6
2	SPARANDE.....	8
	2.1 Bankdeposition	8
	2.1.1 Brukskonto	8
	2.1.2 Sparkonto	9
	2.1.3 Tidsbunden deposition	9
	2.2 BSP-konto.....	10
	2.3 Sparförsäkring.....	10
	2.4 Pensionsspara.....	11
3	PLACERANDE	13
	3.1 Aktieplacering.....	13
	3.1.1 Avkastning	13
	3.1.2 Publika och privata aktiebolag	13
	3.1.3 Aktieemission.....	14
	3.1.4 Aktieägarens rättigheter	15
	3.1.5 Risker med aktieplacering.....	15
	3.2 Placeringsfonder.....	16
	3.2.1 Olika typer av placeringsfonder	17
	3.2.2 Risken med placeringsfonder	18
4	BESKATTNING.....	20
	4.1 Beskattning av depositioner.....	22
	4.2 Beskattning av sparförsäkring	22
	4.3 Beskattning av pensionsförsäkring	23
	4.4 Beskattning av aktier	24
	4.5 Beskattning av placeringsfond.....	25
	4.6 Ränteavdrag och underskottgottgörelse	25
5	VAL AV SPARANDE OCH PLACERINGSFORM.....	28
6	EMPIRI.....	31
	6.1 Forskningsmetod.....	31

6.2 Förverkligande	32
6.3 Resultat	33
6.4 Analys av resultat	44
7 SLUTSATSER	47
8 KÄLLOR	50
BILAGOR	

1 INLEDNING

I dagens läge har det blivit allt viktigare att man har sparat någon buffert åt sig. Dagens ekonomi är i obalans och många personer i olika branscher kan bli utsatta för permitteringar och i värsta fall för uppsägningar. Vi lever för närvarande i en lågkonjunktur och företagen vidtar sparåtgärder som kan innebära att de permitterar eller säger upp arbetstagare. Många av oss är i behov av den inkomst vi får månatligen eftersom det kostar att leva, mat, boende och kläder måste betalas med något. Och vad händer om den vanliga inkomsten sjunker från den ”normala”. Enligt statistikcentralen var 205 000 personer arbetslösa i december 2013 vilket var 26 000 mera än året innan.

Det är även viktigt att spara om man tänker köpa sig en bostad. Bankerna stramar allt mera åt sin utlåning av pengar på grund av finansministeriets striktare direktiv samt det låga ränteläget. Tänker man köpa sin första bostad ser bankerna gärna att man har sparat 10 procent av bostadens köpesumma. Vilket är ganska mycket t.ex. om man tänker sig köpa en lägenhet som kostar 100 000 euro skall man ha ca 10 000 euro egna pengar.

Jag jobbar själv på bank och stöter på situationer där det skulle ha varit bra att kunden hade haft någon sorts buffert sparad åt sig. Jag blev intresserad av att undersöka unga vuxnas vanor kring sparande och vad de vet om de olika spar- och placeringsmöjligheter som finns. Målet med detta arbete är att undersöka i vilken utsträckning unga vuxna sparar och i så fall i vilken form de sparar. Vilka sparformer känner de till och vad är orsaken till att de inte sparar, samt hur många av unga vuxna känner till de olika spar- och placeringsformernas beskattning.

Mitt syfte med denna undersökning är att få reda på hur mycket unga vuxna, i ålder 18-30 år, vet om sparande och placeringar. Vad har de för kunskaper och vanor för när det gäller sparande och placeringar och hur pass väl känner de till beskattningen av dessa.

Jag använder mig av en kvantitativ undersökningsmetod och har delat ut enkäter åt 18-30 åringar, personerna har jag valt ut slumpvis utan att se hurudan skolning, yrke, jobbsituation osv. de har. Därefter analyserar jag svaren med Microsoft Excel.

2 SPARANDE

Med sparande avses att man sätter mindre summor pengar i spar, oftast regelbundet såsom till exempel månatligen, och att man sparar under en längre tid.

2.1 Bankdeposition

Bankdepositioner är det mest traditionella placeringssättet som finländarna vill spara och placera på. År 2005 var ca 50 procent av de finländska hushållens bruttotillgångar placerade i olika bankers bankdepositioner, detta jämfört med Sveriges hushåll som samma år hade 25 procent av sina bruttotillgångar i bankdepositioner. (Hultkrantz & Maslin 2007, 176)

Bankerna som fått licens i Finland måste alla vara medlemmar i insättningsgarantifonden. Insättningsgarantifonden tryggar insättarens deponerade kapital upp till en viss gräns i fall banken skulle gå i konkurs eller annars skulle bli insolvens att betala tillbaka pengarna från depositionen. Fonden tryggar att man får ut sitt deponerade kapital upp till en gräns på 100 000 euro. (Alhonsuo mfl. 2012, 118-119)

Det finns olika alternativ av konton för olika ändamål. Bankerna erbjuder bruks-, spar-, placerings samt tidsbundna konton. Alla konton har olika egenskaper och olika räntor.

Bankdepositionernas ränta är långsiktigt mindre jämfört med de flesta andra placeringsformer, men risken är låg. Vilken ränta man får för pengarna beror på vad olika banker erbjuder för ränta på depositionen, samt storleken på summan man sätter in och hur länge man är villig att ha pengarna i depositionen. (Hultkrantz & Maslin 2007,176)

2.1.1 Brukskonto

Ett av de vanligaste kontona är brukskonto. Brukskonto är ämnat för att lätt kunna sköta dagliga bankärenden och det är oftast till detta konto som lönen, studiestödet eller pensionen kommer. Man kan koppla kontot till nätbanken samt att man

kan knyta ett kort till det. Med kortet är det lätt att ta ut pengar från automater samt använda kortet som betalningsmedel i affärer. Räntan på detta konto är låg eftersom det är avsett för vardagligt bruk och inte som sparkonto. (www.aktia.fi)

2.1.2 Sparkonto

Sparkontots huvudsakliga ändamål är sparande och detta konto används inte till vardagligt bruk. Sparkonton används ofta som ett konto vid sidan om brukskontot och ränta på sparkonton är oftast lite högre än brukskontot. Till sparkontot kan man flytta över pengar från brukskontot i större eller mindre summor samt ta ut kapitalet i behov. Oftast gör man insättningar på sparkontot i fall man inom snar framtid behöver ta ut en del av pengarna eller annars bara inte vill binda kapitalet till någon sort av placeringskonto. Räntan på sparkontona räknas antingen på månadens lägsta saldo eller på dagssaldo, detta beror helt på vilket av dessa respektive bank har valt för sin produkt. Även räntans storlek varierar mellan olika banker. (Alhonsuo mfl. 2012, 200)

2.1.3 Tidsbunden deposition

Med tidsbunden deposition binder man sitt kapital till en överenskommen tid. Tidigare kunde man binda depositionerna i 6 månader, 12 månader, 2 år eller 3 år. I dagens läge kan banken och kunden tillsammans komma överens om för hur lång tid depositionen skall vara bunden. Räntans storlek på tidsbundna depositioner beror på hur stor summan är, för hur lång tid den binds samt marknadsläget och den allmänna räntenivån. (Kontkanen 2012, 112)

I tidsbundna konton är det oftast inte möjligt att ta ut insättningen före förfallodagen. Avtalet på denna deposition görs för en viss period och räntan är beräknad på den tid som man har gjort avtalet för. Vill man ta ut sin insättning före förfallodagen kan det innebära att man kan riskera att gå miste om räntan samt att det kan medföra andra kostnader. (www.finanssivalvonta.fi)

2.2 BSP-konto

BSP-konto står för bostadssparpremier och är ett konto avsett för unga personer i åldern 18-30 år som tänker skaffa sig sin första bostad. För att kunna använda sig av BSP-konto får man inte tidigare ha ägt 50 procent eller mera av en lägenhet. På BSP-kontot får man ränta på det deponerade kapitalet samt en tilläggsränta och dessa båda är enligt lag skattefria intäkter. Räntan på BSP-kontot är 1 procent årlig ränta och tilläggsräntans storlek som betalas ut i samband med bostadsköpet varierar mellan 2-4procent på det sparade kapitalet beroende på bankerna. BSP sparare får även räntestöd av staten till BSP lånet samt att man kan vid behov använda sig avgiftsfritt av statligborgen, som annars kostar, som tilläggs säkerhet för lånet. (www.aktia.fi) (www.finanssivalvonta.fi)

För att man skall kunna få ett lån enligt BSP-kontots avtal vid köp av första bostad förutsätter det att man har sparat minst 10 procent av bostadens anskaffningspris samt att man måste ha sparat i minst 8 kvartal. Minsta krav på insättningen per kvartal är 150 euro men dock högst 3000 euro per kvartal. Man kan ta en paus i sparandet till BSP konto men som kvartal räknas endast de kvartalen som man har gjort en insättning som uppfyller minimikraven, det vill säga 150 euro. (www.aktia.fi)

Om spararen tar ut sina pengar i förtid eller väljer att inte använda pengarna till första bostad, upphävs BSP avtalet och de har därefter ingen rätt till ett lån enligt BSP avtalet och tilläggsräntan betalas inte ut. (www.finanssivalvonta.fi) (www.aktia.fi)

2.3 Sparförsäkring

Fondplaceringar via sparförsäkring har blivit allt mer populärt. Försäkringsbolagen erbjuder försäkringstagarna olika fonder och placeringsobjekt ur sitt urval som försäkringstagaren själv kan välja mellan, vanligen placeringsfonder endera en eller flera olika som då anknyts till försäkringen. Försäkringsbolagen skaffar därmed andelar i kundens valda fonder. Kunden får det antal andelar i fonden som

man får för det placerade kapitalet med den dagens kurs på den valda fonden. Man kan börja spara även med mindre summor samt göra regelbundna insättningar till försäkringen eller så kan man göra en engångsinvestering. Avkastningen på sparförsäkringen som är anknuten till fonder beror på hur till försäkringen anslutna placeringarnas värde utvecklas. (Alhonsuo mfl. 2012, 307-308)

Försäkringsbolagen godkänner oftast att man får byta sina fonder i försäkringen utan extra kostnad. Och eftersom fonderna som är anknutna till en försäkring inte ägs av kunden utan utav försäkringsbolaget så kan man göra fondbyten utan skattepåföljder inom försäkringen.

Om försäkringstagaren avlider betalas det sparade kapitalet i försäkringen ut som en engångsbetalning till förmånstagaren. Sparade kapitalet i försäkringen går inte automatiskt till dödsboet om försäkringstagaren namngett någon annan som förmånstagare. Försäkringstagare meddelar vid tecknande av försäkring vem han vill att skall vara förmånstagare, det kan vara anhöriga eller skilda personer. Förmånstagarförordnandet kan försäkringstagaren dock även ändra senare om han så vill. (www.aktia.fi)

2.4 Pensionsspara

Pensionsspara är en sparform avsett för att komplettera den lagstadgade pensionen. Pensionsspara kan man göra med endera ett PS- spar avtal eller via en pensionsförsäkring. PS-sparande betyder att man gör ett avtal om långsiktigt sparande avsedd för att spara till skatteförmån för pensionstiden. Lika är det om man vill börja spara i pensionsförsäkring så gör man också ett avtal om långsiktigt sparande. Man kan välja att spara regelbundet eller om man vill sätta in engångsbelopp. Man får lyfta medlen från pensionssparande vid den lagstadgade pensionsåldern, som idag är 68 år. (www.aktia.fi)

Man har möjlighet att ta ut sina medel från sparformen före pensionsåldern endast vid särskilda fall. Sådana fall som skattelagstiftningen godkänner är endast om ens make/maka dör, vid skilsmässa, om försäkringstagaren har varit arbetslös i minst ett år eller försäkringstagarens bestående arbetsoförmåga. (www.veronmaksajat.fi)

Lagarna för pensionsförsäkringar har ändrats flera gånger under årens lopp så därför kan de gamla och nya försäkringarna innehålla olika egenskaper. Avkastningen på sparformen beror på värde utvecklingen av de valda placeringarna. Både PS- spar och pensionsförsäkringarnas inbetalda premier är avdragbara från kapitalinkomsternas beskattning, dock högst 5000 euro per år. När sparmedlen tas ut från sparformen betalar man kapitalskatt, i dag 30 procent, på det uttagna kapitalet. Mera om beskattning i kapitel 4. (Alhonsuo mfl. 2012, 310)

3 PLACERANDE

Placering och investeringar gör man i avsikt för att i längden kunna få mera avkastning av sitt placerade kapital. Man köper tillgångar som man förväntar sig att ger avkastning och på så vis ökar man sitt kapital genom dessa tillgångar. Man kan använda sig av olika placeringsformer och strategier för att anpassa placering enligt målsättning och risktolerans. (www.beginnersinvest.about.com)

3.1 Aktieplacering

Med aktieplacering menas att man köper andelar i ett aktiebolag och på så sätt investerar pengar i detta företag. Aktiebolag ägs således av dess aktieägare, vilka äger en lika stor del av bolaget som förhållandet antal aktier ägda.

3.1.1 Avkastning

Baserat på internationell och finländsk data så är aktieplacering det bäst avkastande placeringsalternativet på lång sikt. Avkastning för placeraren sker via försäljning av aktier och dividend utdelningar. Med dividend menas den del av vinsten som företaget delar ut till dess aktieägare. Dividenden anges i x mängd valuta per aktie. Man jämför vanligtvis förhållande mellan dividenden och aktiepriset enligt formel nedan:

$$\frac{100 \times \textit{dividend}}{\textit{aktie pris}} = \textit{dividend avkastning i procent}$$

Dividend är ett sätt för aktieägaren att realisera vinst utan att behöva sälja sina andelar. (Börsstiftelsen 2013, Aktieguide, 7)

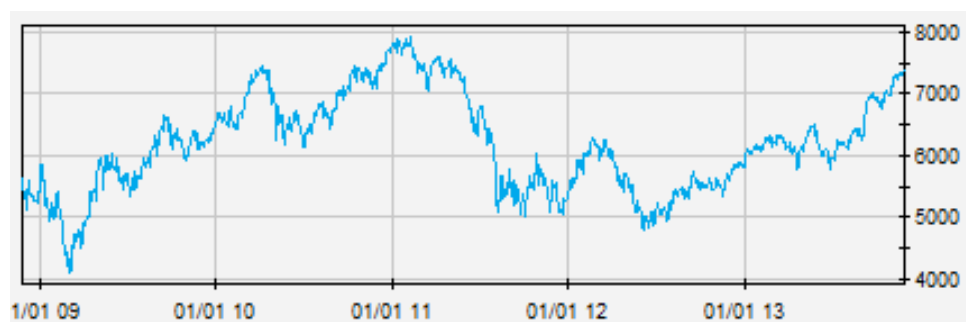
3.1.2 Publika och privata aktiebolag

Det finns två typer av aktiebolag:

- publika aktiebolag vars aktiehandel kan ske via offentlig handel på en börs och via ett multilateralt handelssystem (s.k. alternativ handelsplats).

- privata aktiebolag vars handel inte kan ske via börserna men kan ske på ett multilateralt handelssystem och direkt från säljare till köpare
(www.finanssivalvonta.fi)

Börsen erbjuder investerare en neutral handelsplats där handel sker neutralt och snabbt eftersom köp- och säljanbud registreras i samma system. För att handla med publika bolags aktier så behöver man en förmedlare, vilket normalt är banker eller internet banker. Dessa förmedlare sköter investerarnas transaktioner på börserna och förvaringen av deras värdepapper (aktierna). För att ge ett köp- eller säljanbud uppges bolagets namn, mängden aktier som önskas köpas eller säljas och ett gränspris. Det tar normalt inom handel i Norden tre dagar från handel till dess att aktierna registreras på den nya ägarens konto. NASDAQ OMX Helsinki är en börse som är lokaliserad i Helsingfors, Finland. OMX Helsinki innehåller i huvudsak börsbolag med finländsk nationalitet. Handel med aktier på börserna övervakas av myndigheterna för att säkerställa att handeln sker enligt direktiv och för att undvika insiderhandel och manipulering av aktiekurser. Börsnoterade företag är även skyldiga att informera om omständigheter som påverkar deras aktievärde. (Börsstiftelsen 2013, Aktieguide, 17-21)

Figur 1. OMX Helsinki index (OMXHPI) historik för de senaste 5 åren, X-axeln visar tiden och Y-axeln värdet (www.nordnet.fi)

3.1.3 Aktieemission

Aktieemission eller emission är ett sätt för aktiebolag att inskaffa finansiering direkt av placerarna genom att bolaget säljer eller emittera nya aktier. Det finns olika typer av emissioner, det kan ske via avgiftsfri utdelning (fondemission) eller

via försäljning av nya aktier. Det kan riktas till gamla ägare, allmänhet och även som betalningssätt vid företagsköp till säljaren. Vid traditionell aktieemission tilldelas vanligtvis teckningsrätter åt aktieägarna, vilket betyder att för varje gammal aktie har man rätt att teckna ett visst antal nya aktier. Om placeraren inte väljer att använda sin teckningsrätt kan också denna säljas vidare till andra placerare. Man bör dock notera att värdet per aktie normalt sjunker vid en nyemission eftersom antalet aktier blir fler. (Börsstiftelsen 2013, Aktieguide, 22-25)

3.1.4 Aktieägarens rättigheter

Aktieägarna har vissa rättigheter såsom ekonomiska rättigheter (t.ex. rätt till dividend), beslutanderättigheter vid bolagsstämman, rättighet till information från bolaget, minoritetsrättigheter samt rätt att sälja aktieandelar.

Ett aktiebolag kan ha olika typer av aktie serier som ger aktier olika typer av ägande rättigheter. T.ex. kan olika aktieserier skilja sig på antalet rösträtter och storlek på dividend. Skillnaderna mellan olika serier är inte slutna och man måste således granska skillnaderna på bolagsnivå. Skillnaderna finns skrivna i bolagsordningen. (Börsstiftelsen 2013, Aktieguide, 26-27)

3.1.5 Risker med aktieplacering

Aktieplacering förknippas ofta med risker, vilket i och för sig är helt korrekt. Dels finns risker med den allmänna utvecklingen på aktiemarknaden och dels finns risker kopplade till aktiebolagens egna framgång. Uppgångar och nedgångar på börserna har skett många gånger i historien och har en tendens att upprepa sig. Dessa uppgångar och nedgångar har en tendens att påverka så gott som alla börsens aktiebolags kurs i sin riktning. Kvartal rapporter, bolagsnyheter och även bolagsrykten påverkar aktiebolagets aktiekurs och det brukar därför löna sig för investerare att följa med marknadens och aktiebolagets händelser. Publika aktiebolags pris baserar sig på efterfrågan och utbud medan privata aktiebolags priser är mera invecklade eftersom handeln inte sker via en börs utan det är oftast direkt handel som gäller och därför är det ofta svårare att få ett marknadsvärde för ett privat aktiebolag. Vid en konkurs kan aktieägarna förlora sitt placerade kapital men inte

mera än så, ansvaret är således begränsat för aktieägarna. (Börsstiftelsen 2013, Aktieguide, 10)

3.2 Placeringsfonder

Att börja placera i fonder är för många det första steget mot placeringsvärlden. Placeringsfonder är ett lätt sätt att placera och sprida sina placeringar i olika värdepapper. Man kan välja att spara i fonder regelbundet t.ex. månatligen eller sätta in engångssummor. Fondbolagen samlar in pengar av sparare som de sedan investerar i olika värdepapper och placeringsobjekt som tillsammans bildar en placeringsfond. Fondplaceraren tar alltid själva sina beslut om sina placeringar men en placeringsfond har professionella fondförvaltare som regelbundet gör placeringsbesluten inom ramen för fonden. Genom att placera via en placeringsfond kan man sprida risken bättre än om man själv skulle placera direkt i ett företag eller annat placeringsobjekt. Via en fond har man även möjligheten att placera i sådana värdepapper som man kanske inte annars skulle ha möjlighet att placera i eftersom t.ex. placeringskapitalet borde vara så stort. De flesta fonderna kan man börja spara i regelbundet med en summa på ca 20 euro och uppåt, beroende på placeringsfondens stadgar. (Börsstiftelsen 2013, placeringsfondsguiden, 3)

När man placerar i en placeringsfond köper man andelar i fonden. Andelarna är indelade på fondkapitalet och varje andel tillför likadana rättigheter till tillgångarna i fonden. Kapitalet i fonden varierar dag för dag beroende på hur mycket nya in-teckningar som görs och hur mycket som löses ut samt hur värdet på placeringarna ändras såsom börskurser eller räntenivåer. Fondbolagen äger inte placeringsfonden utan placeringsfonden ägs av de som placerat i fonden, dvs. privatpersoner, stiftelser och samfund. Och de äger den till samma förhållande som de har placerat i fonden. Detta betyder att eftersom alla tillgångar som finns i en placeringsfond tillhör andelsägarna så kan inte placeringsfondens tillgångar användas av fondbolaget för att täcka fondbolagets eventuella insolvens- eller konkurssituationer. (Börsstiftelsen 2013, placeringsfondsguiden, 5)

3.2.1 Olika typer av placeringsfonder

Det finns olika placeringsfonder och man delar in dem i olika kategorier i enlighet av dess val av placeringsobjekt. Placeringsfondernas placeringspolitik och egenskaper framkommer från placeringsfondens faktablad, stadgar och fondprospektet. Via dessa faktablad framkommer hurudan placeringsfond det är frågan om, hurudana placeringsobjekt placerar de i, inom vilka ramar och till vilken riskklass placeringsfonden tillhör. Det lönar sig alltid att noggrant läsa igenom dessa och att bekanta sig med fondens stadgar före man tar beslutet att börja spara i den. Olika typer av placeringsfonder är aktiefonder, korta räntefonder, långa räntefonder och blandfonder. (Börsstiftelsen 2013, placeringsfondsguiden, 9)

Korta räntefonder placerar sina medel i kortfristiga penningmarknadsinstrument. Dessa är bland annat statsskuldförbindelser, bankcertifikat, kommuncertifikat, företagens företagscertifikat och kortfristiga obligationer. Med kortfristiga placeringar anser man tiden i huvudsak vara under ett år. Korta räntefonder delas in i likviditetsfonder, penningmarknadsfonder och andra korta räntefonder. Skillnaden mellan dessa fonder är i vilka värdepapper de kan placera och för hur kortfristig tidsperiod. (Börsstiftelsen 2013, placeringsfondsguiden, 9)

Långa räntefonder placerar sina tillgångar i långsiktiga värdepapper såsom masslån och andra ränteinstrument vars lånetid är över ett år. De olika lånen kan emitteras av staten, offentliga samfund samt företag. Placeringsfonder som placerar sina tillgångar i företagslån kallas för företagsräntefonder. Fonder som placerar i företagslån i företag med hög risk kallas i sin tur för high yield- fonder. De placeringsfonder som placerar i statens och de offentliga samfundens lån kallas för obligationsfonder. (Börsstiftelsen 2013, placeringsfondsguiden, 9)

Aktiefonder placerar sina tillgångar i olika aktier som finns på marknaden. Aktiefonder kan delas mellan olika kategorier beroende på hurudana marknader de vill huvudsakligen placera i, såsom aktier inom vissa geografiska områden, aktier inom en viss bransch eller i företag av en viss storlek. Till exempel en aktiefond med huvudsakliga placeringar enligt geografiska området Europa så handlar fonden med aktier i företag inom Europa medan om geografiska området är Finland

så placerar de tillgångarna i endast den finska aktiemarknaden. Branschvisa aktiefonder placerar huvudsakligen i en viss bransch såsom till exempel inom industribranschen, teknologibranschen, läkemedelsbranschen eller någon annan bransch. Placeringsfondernas huvudsakliga placeringsobjekt kan även vara placeringar i endera små till medelstora företag eller i stora kända företag som uppnått en stabil och stark ekonomisk ställning. Små till medelstora företag kallas small cap företag, medelstora för mid cap, stora för big cap och de stora och kända företagen kallas blue chip bolag. (Börsstiftelsen 2013, placeringsfondsguiden, 10)

Blandfonder är en placeringsfond som placerar i både aktier och ränteinstrument. Det finns olika blandfonder som har olika vikter på sina placeringsobjekt beroende på fondens placeringspolitik. Till exempel kan en blandfond vara uppdelad så att den placerar 50 procent i aktier och 50 procent i ränteinstrument. Vikten på dessa placeringsobjekt kan variera i olika marknadslägen men endast inom de ramar som är fastslagna i fondens stadgar. (Börsstiftelsen 2013, placeringsfondsguiden, 10)

3.2.2 Risken med placeringsfonder

Det finns alltid en viss risk med placeringsfonder såsom i allt placerande. Risker med placeringsfonden är mycket beroende på hurudan placeringspolitik fonden har. I och med att en placeringsfond placerar i flere olika objekt och på det sättet sprider sina tillgångar så kan man sprida och möjligtvis även minska risken, än om man skulle satsa alla sina tillgångar på ett placeringsobjekt. Så om något av de placeringsobjekten som placeringsfonden placerat i skulle misslyckas så finns det möjlighet att några av de andra placeringsobjekt är framgångsrika placeringar, vilket då uppväger de misslyckade placeringarna. Placeringsfondernas idé är att man med förnuftiga summor lätt skall kunna sprida sin risk i olika placeringsobjekt. D.v.s. om man som privatperson skulle ha möjlighet att placera 50 euro i månaden så för att köpa direkta aktier för denna summa och på samma gång även sprida sin risk så kan det bli en utmaning medan man genom en placeringsfond kan få del i flere företag för en mindre summa. (Börsstiftelsen 2013, placeringsfondsguiden, 13)

Placeringsfondens risker ser man i faktabladet om placeringsfonden. Olika typer av fonder har olika risk klassificering såsom blandfonder har lägre risk än aktiefonder eftersom risken är mera spridd i en blandfond. Risken är alltid förknippad med spridningen hos placeringsfonder. Avkastningsförväntningar är också kopplade med risken, ju högre avkastningsförväntningar man har desto högre risk bör man vara beredd att ta. Tar man en säker placering med liten risk är också avkastningsförväntningarna mindre. Risken på fonden måste man själv ta beslutet för, hurudan ekonomisk ställning man har och vilken risk man har råd att ta. (Börsstiftelsen 2013, placeringsfondsguiden, 7-14)

4 BESKATTNING

När man gör sina val för placeringar och sparanden är det skäl att man tänker på beskattningen. Att man på förhand är medveten om hur just den placeringsformen beskattas och vad som kan vara bra att tänka på angående beskattningen av den valda placeringsformen.

Privatpersoners inkomstbeskattning delas i två olika kategorier, vilka är förvärvsinkomster och kapitalinkomster. Till förvärvsinkomsterna hör sådana inkomster såsom löner, pensioner, sociala förmåner och natura förmåner, medan till kapitalinkomster räknas hyror, försäljnings och överlåtelse vinster, avkastningar av placeringsfonder, dividender från börsbolag mm.

I detta kapitel kommer det att först visas en uppdelning av huvuddragen i privatpersonernas beskattning. Vidare kommer de olika spar och placeringsformernas beskattning som tagits upp i detta arbete att definieras närmare.

Nedan kan man se en gruppering om huvuddragen i privatpersonernas beskattning och dess indelning. Indelningarna är tagna från Börsstiftelsens Placeringsguide 2013. Det bör dock noteras att skattelagarna i Finland är ettåriga så man bör alltid kolla det aktuella årets skattelag. Aktuella beskattningen hittar man på skatteverkets hemsidor www.vero.fi eller om man är osäker kan man även ta kontakt med skatteverket.

Förvärvsbeskattning

- Löner
- Skattepliktiga dagtraktamenten
- Naturaförmåner
- Pensioner utbetalade i Finland
- Förvärvsinkomster av andra än börsbolags dividender
- Förvärvsinkomstandel av företagsinkomst
- Del av pension från frivilliga pensionsförsäkringar

Skatten från förvärvsbeskattningen delas in i följande skattegrupper: Kommunal-skatt, statsskatt, kyrkoskatt samt dagpenningspremie och sjukvårdspremie.

Kapitalbeskattning

- Dividender från börsbolag
- Avkastningar av placeringsfonder
- Andra än källbeskattade räntor
- Inkomster av utländska placeringar
- Försäljnings-, dvs. Överlåtelsevinster
- Inkomster av skogsförsäljning
- Hyror
- Avkastningar av sparlivförsäkringar
- Kapitalinkomstandel av andra än börsbolags dividender
- Kapitalinkomster av företagsinkomst
- Pension erhållen delvis av en frivillig pensionsförsäkring
- Uttag från Is-konto (investeringsparkonto)

Kapitalinkomstskatten var år 2013, 30 procent av de beskattningsbara kapitalinkomsterna upp till 50 000 euro. Från 50 000 euro och uppåt var skatteprocenten 32 procent. Från och med år 2014 sänktes gränsen till 40 000 euro men skattesatserna hölls samma.

Överlåtelseskatt

- Handel med fastigheter 4 procent
- Handel med bostad- och fastighetsaktiebolag 2 procent
- Annan handel med värdepapper utanför börsen 1,6 procent

Källbeskattning av ränteinkomster

- Räntor på inhemska depositioner och masskuldbrev

Arvs- och gåvobeskattnig

- Skatterna påförs i samband med egendomsöverföring

(Börsstiftelsen 2013, Placerarens skatteguide, 5) (www.vero.fi)

4.1 Beskattnig av depositioner

På depositioner för vilka man får ränteavkastning betalar man en så kallad källskatt på ränteinkomsten. Källskatten uppbärs vanligtvis av banken i samband med att banken betalar ut räntan till mottagaren. Ränteinkomster på vilka uppbärs källskatt räknas inte till kapitalinkomster och uppges heller inte i skattedeklarationen. Källskatten på inhemska depositioner i Finland år 2013 var 30 procent på ränteinkomsten. (Börsstiftelsen, Placerarens skatteguide 2013, 12)

Exempel:

X har 1000 euro på ett sparkonto i Finland med 1 procent årlig ränta. Vid årets slut får X 10 euro ränteinkomst. Av denna ränteinkomst betalas 3 euro i källskatt.

4.2 Beskattnig av sparförsäkring

Avkastning på en sparförsäkring beskattas som kapitalinkomst då försäkringstiden utgår. Med det menas att man kan lyfta det sparade kapitalet från försäkringen under försäkringstiden utan att betala skatt. Däremot om man lyfter ut av vinstandelen beskattas vinstandelen som kapitalinkomst. Man kan byta och överföra det sparade kapitalet i en försäkring till ett annat placeringsobjekt inom försäkringen under försäkringstiden utan att behöva betala skatt på försäljningsvinsten. Vid dödsfall av försäkringstagaren kan nära anhöriga uppehålla försäkringsersättningen skattefritt upp till 35 000 euro. För make/maka i fall av dödsfall är hälften av besparningarna skattefria dock minst 35 000 euro. (Börsstiftelsen 2013, Placerarens skatteguide, 17-18)

4.3 Beskattning av pensionsförsäkring

Premierna för pensionsförsäkringarna är avdragbara i beskattningen upp till 5000 euro i året i fall pensionsförsäkringen uppnår villkoren enligt skattelagstiftningen. Reglerna är olika beroende på när man tecknat försäkringen. Pensionen som lyfts från pensionsförsäkringen är beskattningsbar inkomst. Hur dessa beskattas beror på hur de erlagda försäkringspremierna blivit avdragna från beskattningen. Skillnader för pensionsförsäkringarnas beskattning beror på tidpunkten när man tecknat försäkringen och när försäkringspremierna blivit erlagda eftersom skattelagen för frivilliga pensionsförsäkringar har ändrats med tiden. Sedan år 2005 har försäkringspremierna varit avdragbara från kapitalinkomsterna och därför beskattas i dessa fall det kapital som lyfts från pensionsförsäkringen som kapitalinkomst. Före år 2005 erlagda pensionsförsäkringspremier beskattas som förvärvsinkomst då pensionen lyfts. (Börsstiftelsen, Placerarens skatteguide 2013, 15-17)

Beskattningen av frivilliga pensionsförsäkringar och rätten att avdra pensionsförsäkringspremier har ändrat många gånger under årens lopp och kommer troligen att ändras ytterligare även i framtiden. Även reglerna angående uttag av pensionsförsäkringar har ändrat och olika villkor kan gälla beroende på när man tecknat pensionsförsäkringen. Pensionsförsäkringar som tecknats av arbetsgivaren åt arbetstagaren beskattas ännu som förvärvsinkomst vilket skiljer sig från pensionsförsäkringar tecknade av försäkringstagaren eller försäkringstagarens make/maka. (www.vero.fi)

Försäkringen tecknats före 6.5.2004	Försäkringen tecknats under 6.5.2004 - 17.9.2009	Försäkringen tecknats 18.9.2009 eller senare
Avdragsrätt 5 000 / 2 500 €	Avdragsrätt 5 000 / 2 500 €	Avdragsrätt 5 000 / 2 500 €
Pensionsåldern kan vara lägre än 62 år i fråga om premier som betalats före 31.12.2009	Pensionsåldern 62 år i fråga om premier som betalats före 31.12.2009	Pensionsålder lika med ArPL-pensionsålder, nu 63 år
Pensionsutbetalning halvårsvis minst 2 år	Pensionsutbetalning halvårsvis minst 2 år	Pensionsutbetalning en gång om året minst 10–6 år
Pensionen utgör förvärvsinkomst till den del som den grundar sig på inbetalningar som gjorts före 31.12.2005	Pensionen utgör i sin helhet kapitalinkomst, även om premier hade dragits av från förvärvsinkomsterna	Pensionen utgör i sin helhet kapitalinkomst

Tabell 1. Sammandrag av pensionsförsäkring villkor hur de skiljer sig från varandra beroende på tecknings år. (www.vero.fi)

4.4 Beskattning av aktier

Beskattning av aktie andelens värdeökning sker först när aktie andelen säljs. Försäljningsvinsten eller – förlusten beräknas genom att dra av anskaffningskostnader och försäljningskostnader från försäljningspriset. Anskaffningspriset kan vara det verkliga priset man betalade för aktien eller ett anskaffningsutgiftsantagande (presumtiv anskaffningsutgift) vilket i dagens läge är 20 procent av försäljningspriset om inte aktien har ägts i minst 10 år varav anskaffningsutgiftsantagande uppgör 40 procent av försäljningspriset. Beskattningen av en aktie försäljningsvinst grundar sig på kapitalinkomstbeskattning. (Börsstiftelsen 2013, Aktieguide, 7-8)

Beskattning av dividend ändrades fr.o.m. januari 2014. I beskattningen av dividend till en privatperson från ett offentligt noterat företag är 85 procent av dividenden skattepliktig kapitalinkomst medan 15 procent är skattefri.

Dividend som betalas till en privatperson från ett företag som inte är ett offentligt noterat bolag så gäller upp till ett belopp på 150 000 euro eller högst 8 procent årlig avkastning av aktiens matematiska värde att av beloppet så är 25 procent av dividenden skattepliktig kapitalinkomst och 75 procent av dividenden är skattefri. Ifall beloppet övergår 150 000 euro så beskattas den överstigande delen 85 procent som skattepliktig kapitalinkomst och 15 procent är skattefri inkomst. Ifall dividend beloppet överstiger 8 procent årlig avkastning så beskattas den överstigande delen 75 procent som skattepliktig förvärvsinkomst och 25 procent är skattefri inkomst. (www.vero.fi)

Om totala årliga försäljningsbeloppet av överlåten egendom är högst 1000 euro är det inte skattepliktig inkomst. (www.aktia.fi)

4.5 Beskattning av placeringsfond

Avkastningen på placeringsfonder beskattas som skattepliktig kapitalinkomst. Det är vid inlösen av fond eller om man får årlig utdelning av fonden som det uppbärs skatt på den eventuella överlåtelsevinsten. Det är enligt det år som kapitalet realiseras som man betalar kapitalinkomst på överlåtelsevinsten. År 2014 är skatteprocenten 30 procent på kapitalinkomst skatt till den del som understiger 40 000 euro och 32 procent på den överstigande delen. (Börsstiftelsen 2013, Placerarens skatteguide, 8-9)

Vid överlåtande av egendom för fysiska personer och dödsbon där egendomen överlåtits under skatteåret till högst ett belopp på 1000 euro räknas detta inte som beskattningsbar inkomst. (www.aktia.fi)

4.6 Ränteavdrag och underskottgottgörelse

Ränteavdrag kan göras på kapitalinkomsterna. Sådana räntor som är avdragbara i beskattningen är räntan på lån för egen bostad, lån som tagits i syfte för att förvärva inkomst samt optionslån garanterade av staten. Sådana utgifter som uppkommit för att ta ett lån för anskaffning av inkomster är också avdragbara medan utgifter för bostadslån och studielån inte är avdragbara. (Börsstiftelsen 2013, Placerarens skatteguide, 39)

Av räntan på bostadslån till egen bostad är 75 procent avdragbar år 2014. Det dras av i första hand av kapitalinkomsterna men har man inga kapitalinkomster dras det från förvärvsinkomsterna. Har man inga kapitalinkomster får man dra av räntorna till viss del från förvärvsinkomsterna med så kallad underskottgottgörelse. 30 procent av räntorna utgör i vanliga fall av underskottgottgörelsen. Avdragsgilla räntor på ett lån som tagits för första bostadsköp är 32 procent vilket är lite högre än för vanliga bostadslån som är 30 procent. Upphöjda avdraget för första bostadsköp får man det första året man tog i bruk bostaden samt nio följande år. (www.vero.fi)

Underskottgottgörelse uppstår om avdragen från kapitalinkomsterna överstiger kapitalinkomsten. Beloppet på underskottgottgörelsen är högst 1400 euro per person. Man kan överföra make/makans oanvända underskottgottgörelse till den andra maken vilket det blir ett maximalbelopp för makar på 2800 euro. Man får även barnförhöjning vilket utgör en höjning med 400 euro om man har ett minderårigt barn, har man två eller flera minderåriga barn är det maximala beloppet på förhöjningen 800 euro.

Nedan finns ett exempel från www.vero.fi som visar hur underskottgottgörelsen räknas.

Exempel: Mats och Maj har ett gemensamt minderårigt barn. Skatten på Mats förvärvsinkomster är 15 000 euro. Mats underskott i kapitalinkomstslaget är 11 000 euro. Maj har inget underskott i kapitalinkomstslaget. 30 % av Mats underskott i kapitalinkomstslaget 11 000 euro utgör 3 300 euro.

Eftersom Maj inte har något underskott i kapitalinkomstslaget, överförs hennes underskottsgottgörelse (1 400 €) i sin helhet till Mats. Underskottsgörelsens barnförhöjning beaktas i Mats beskattning. Maximibeloppet på Mats underskottsgottgörelse blir 3 200 euro (maximibeloppet på hans egen underskottsgottgörelse 1 400 €+ Majs oanvända 1 400 €+ barnförhöjning 400 €).

30 % (3 300 euro) av Mats underskott i kapitalinkomstslaget dras av 3 200 euros från skatterna på Mats förvärvsinkomster. Skatten på Mats förvärvsinkomster blir alltså 11 800 euro (15 000 €- 3 200 €).

Exempel om underskottsgottgörelse från www.vero.fi

5 VAL AV SPARANDE OCH PLACERINGSFORM

När man bestämmer sig för att spara eller placera måste man veta vad man skall placera i. Vad vill man få ut av sina placeringar samt vad är man villig att kompromissa med. Hultkranz och Maslin jämför i sin bok att välja sparform med en att skaffa en ny bil. När man tänker köpa sig en ny bil funderar man oftast vad man behöver den till, hur stor bör den vara, skall det vara en bensin eller dieselmotor samt vilka andra olika egenskaper den bör ha. Kanske man inte tidigare funderat så mycket kring bilarnas olika egenskaper men senast i det skede när man väl börjar söka sig en ny bil, så börjar man fundera på deras olika egenskaper och jämföra bilmärken och modeller med varandra för att hitta en sådan bil som passar både till de behov man har samt sin plånbok. Det är liknande faktorer man bör beakta när man börjar spara och placera. Ju större pengar det är frågan om att placera är det desto viktigare att man funderar och jämför de olika placeringsformerna. Man bör fråga sig vad man vill få ut av sitt sparande och på vilken tid, placeringsformernas egenskaper samt vilka risker är man beredd att ta. (Hultkranz och Maslin, 2007, 164-165)

Några punkter som, enligt Hultkrantz och Maslin, är bra att beakta när man börjar spara och placera är följande:

1. Summan att placera, vill man placera allt på en gång eller vill man dela upp i mindre summor.

- Hurudan summa har man möjlighet att spara/ placera
- Vill man öka summan i ett senare skede
- Hur mycket går till beskattningen, hur mycket kan man spara/ placera?
- Placeringssummans storlek inverkar oftast till vilket sparande/ placeringsform man har möjlighet till

2. Beslut, ensam eller tillsammans med någon

- Vem är det som gör beslutet? Görs det ensamt eller tillsammans med en partner.

- Tänker man fråga råd av någon, i så fall av vem och hur mycket vet den personen om placeringsformen?

3. Mål med sparandet och placeringen samt dess flexibilitet

- Fundera på vad man vill få ut av sparande/placerande. Är det något man skall köpa i framtiden t.ex. hus, bil? Och i så fall när är det aktuellt.
- Med hur stor sannolikhet sker det någon förändring i livet? Om det med större sannolikhet sker någon större förändring så fundera vad som händer i fall man vill ta ut pengarna tidigare från placeringen än tänkt. Är det möjligt och vilka kostnader och skatte påföljder blir det i så fall.

4. Avkastningsförväntningar

- Hur stor avkastning vill man ha på sina placeringar.
- Skall avkastningen regelbundet betalas till konto eller får den ligga kvar i placeringen och man tar ut den enligt behov.
- Får avkastningen fluktuera från år till år.

Avkastningen går hand i hand med risken. Vill man ha högre avkastning måste man vara beredd att ta högre risk. Medan vill man ta en liten risk så får man mindre avkastning

5. Tiden

Tiden är en viktig del om inte den viktigaste delen när man väljer placeringsform. I långsiktig placering kan man ta lite mera risk medan om man behöver pengarna inom snar framtid kanske det skulle löna sig att välja något med en lägre risk, då minimeras risken att man skulle behöva ta ut pengarna om placeringen eventuellt skulle vara på minus vid den tidpunkten.

- Hur länge vill man ha sina pengar bundna, när tänker man använda sig av dem?
- Sparar man till en resa i snar framtid eller är det för pensionen?

6. Risktolerans

- Hurudan risk är man beredd att ta?
- Kan man acceptera att räntan och avkastningen är ostabil?
- Hur stor variation i avkastningen kan man tolerera?
- Hur lång tid kan man vänta på att placeringens värde återhämtar sig?

7. Beskattning

- Hur beskattas placeringen?
- Vill man försöka att minimera på sin skatt om det är lagenligt möjligt?
- Vill man fundera på arvingarnas arvsskatt?

Det är många aspekter man kan och skall fundera kring när man gör beslutet att placera i någon placeringsform. Om man inte hittar någon placeringsform som stöder alla de punkter man vill ha så kan man dela upp placeringarna i olika delområden. Såsom placeringens tidsintervall kan det hända att man vill spara för både snar framtid samtidigt som man vill även spara för framtida pensionen.

6 EMPIRI

I den empiriska delen vill jag undersöka hurdana sparvanor respondenterna har. Hur mycket vet de om olika sparformer och investeringar samt känner de till deras beskattning. Vilken är den vanligaste sparformen som unga vuxna känner till och vill spara i, och vilken sparform skulle de vilja veta mer om. Även varifrån unga vuxna skulle vilja få mera information om olika sparformer intresserar mig.

6.1 Forskningsmetod

Man talar normalt om kvalitativ och kvantitativ forskningsmetod. Ett enkelt sätt att särskilja de båda metoderna åt är att kvalitativ forskningsmetod är den som jobbar genom att beskriva med ord och kvantitativ forskningsmetod är den som jobbar genom att beskriva med siffror. Metodvalet hänger ihop med valet av teori och problemformulering. (Annika Eliasson 2006 och 2010, 21)

Kvalitativa metoder passar bra när man inte behöver generalisera på en bredare skala utan hellre vill undersöka djupare och söka sammanhang. Vanliga kvalitativa forskningsmetoder är via observationer och intervjuer. När man vill förstå och undersöka sammanhang och företeelser som kräver djupare integrering och förståelse så kan kvalitativa metoder passa in. Dels för att de är flexibla på ett sätt att de kan justera sig till situationen och för att de kan lättare kombineras med andra metoder. (Annika Eliasson 2006 och 2010, 22-28)

Kvantitativa metoder passar bra när man strävar att göra en generalisering av en grupp. När man vill kunna bevisa ett resultat med beräkningar, statistik och siffror används just oftast någon typ av kvantitativ forskningsmetod. Vanliga kvantitativa forskningsmetoder är via enkät undersökning och intervjuer. Då består undersökningen av ett frågeformulär normalt i pappersform och/eller elektronisk form. Här så påverkar vanligtvis inte tillvägagångssättet frågeformuläret i så hög grad som det påverkar undersöknings resultatet. Vanligtvis vill man ha så stor mängd svarande som möjligt inom en specifik målgrupp var man vill fånga in förhållanden och attityder bland gruppen. Kvantitativa metoder passar normalt bättre än kvali-

tativa metoder när man vill undersöka flera olika områden i en och samma forskning. (Annika Eliasson 2006 och 2010, 28-30)

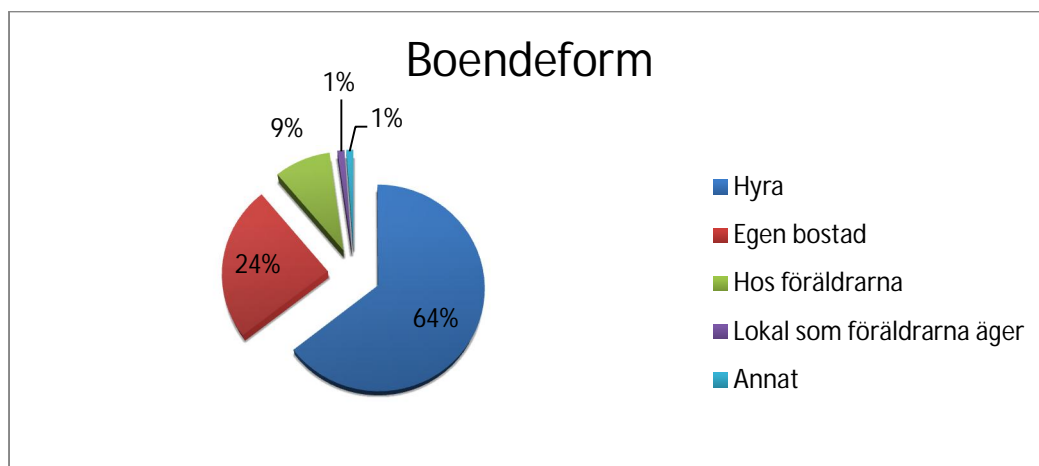
Det finns möjligheter att kombinera kvalitativa och kvantitativa metoder. Ett exempel på en kombination är att göra en preliminär undersökning med kvalitativ forskningsmetod för att bygga en uppfattning, utforma frågor och ge inspiration till en undersökning baserad på en kvantitativ forskningsmetod. En kombinerad undersökning kan tänkas vara mera tidskrävande än en undersökning med en enskild inriktning av forskningsmetod med dock kan en kombination ge ett fullständigare resultat i och med flera infallsvinklar och mångsidigare undersökning. (Annika Eliasson 2006 och 2010, 30-31)

6.2 Förverkligande

Som forskningsmetod har jag valt den kvantitativa metoden och att dela ut enkäter. Jag vill få svar av unga vuxna i åldern mellan 18 – 30 år med olika utbildning, olika yrken, både studerande och de som jobbar samt både sådana som redan har eget boende och de som bor på hyra. För att få en så slumpvis respons som möjligt valde jag att inte skicka massa undersökning via e-post för då skulle jag vara tvungen att avgränsa mig till någon viss skola eller arbetsplats för att kunna skicka ut undersökningsenkäten. Jag valde att dela ut enkäterna slumpvis åt unga vuxna per papper, så jag gav ut dem på staden personligen. Jag delade ut enkäterna i Rewell center till förbi passerande unga vuxna som såg ut att passa till segmentet samt att jag även delade enkäten till vänner och bekanta. De fick fylla i enkäten på plats och jag tog tillbaka det ”anonyma” ifyllda frågeformulär när de fyllt i den. Detta betyder att svarsprocenten blev 100 procent eftersom jag gav ut en enkät endast åt den som ville svara på den. Viktigaste var att de var i åldern 18 – 30 år, det negativa med detta var att det tog lång tid att samla in materialet och att man måste anpassa sin tid enligt arbetet. När jag kommit upp till 90 svar avrundade jag av för det hade redan tagit så lång tid att få in svaren. I svaren framkommer det en ganska bra blandning av ålder, kön, jobbsituation och skolning, vilket var det jag ville uppnå. Annars var det mycket positivt att ge enkäterna personligen för att jag fick mycket positiv feedback samt vissa tyckte det var bra de fick fylla i enkäten och det gav dem en liten tankeställare angående sitt eget sparande.

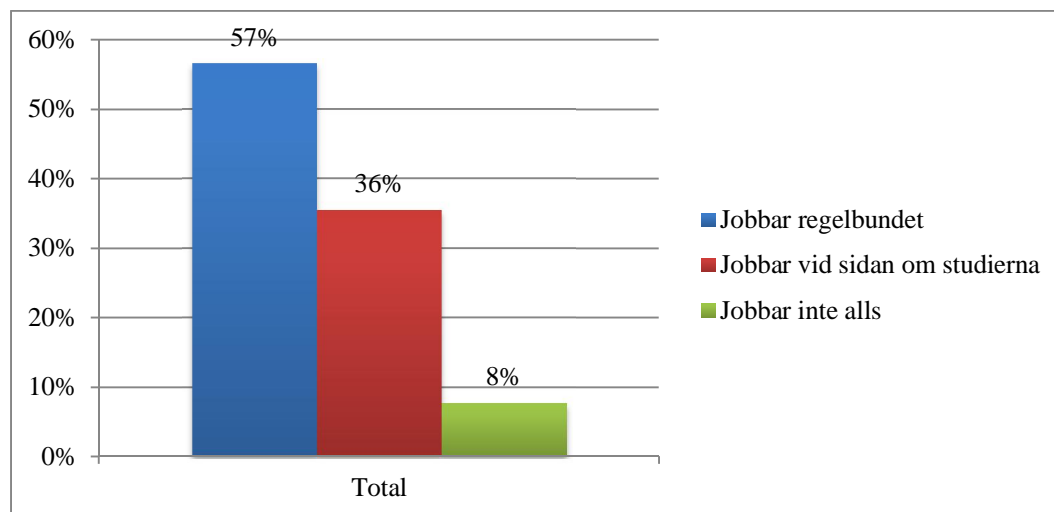
6.3 Resultat

På enkäten svarade sammanlagt 90 personer, 45 stycken män och 45 stycken kvinnor. Alla var i åldersklassen 18-30 år. Jag delade ut enkäterna slumpvis i Vasa. Av svaranden var 20 stycken i åldersklassen 18-21 år, 34 stycken i åldersklassen 22 - 25 år och 36 stycken i åldersklassen 26 – 30 år. Bland dessa svaranden framkom det att bland det vanligaste boendeformen var att bo på hyra, 58 stycken av 90 svaranden bodde på hyra medan 22 stycken av svaranden ägde en egen bostad som de bodde i, 8 stycken av svaranden bodde ännu hemma hos föräldrarna, en bodde i lägenhet som ägdes av föräldrarna och en hade svarat annan boende form med en förklaring att personen bodde i hyresrättslägenhet.

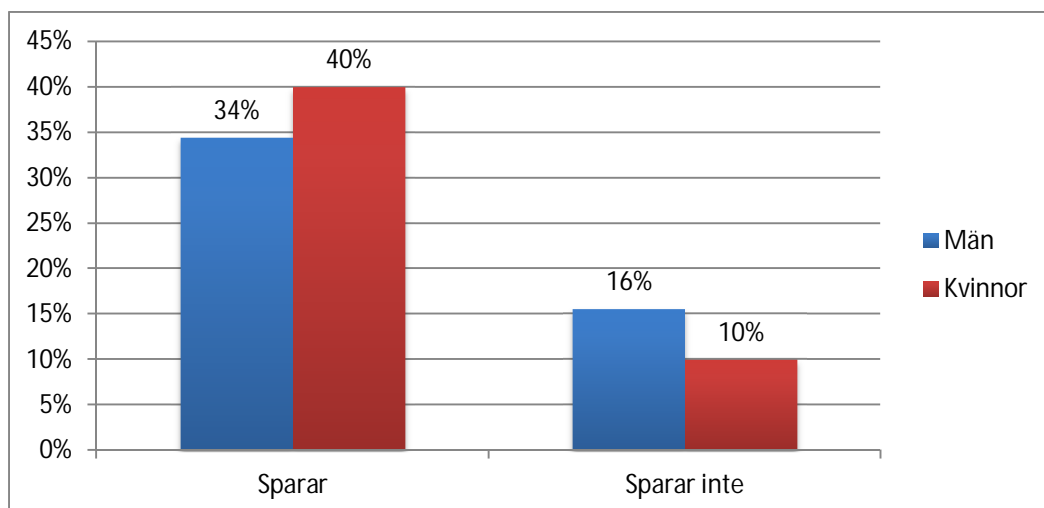
Figur 2. Fördelning på boendeform i procent

Av de som svarade så hade de flesta en inkomst från arbete i någon storlek, antingen jobbade de regelbundet eller vid sidan om studierna. 57 procent av svaranden jobbade regelbundet, 36 procent jobbade vid sidan om studierna och 8 procent jobbade inte alls för tillfället.

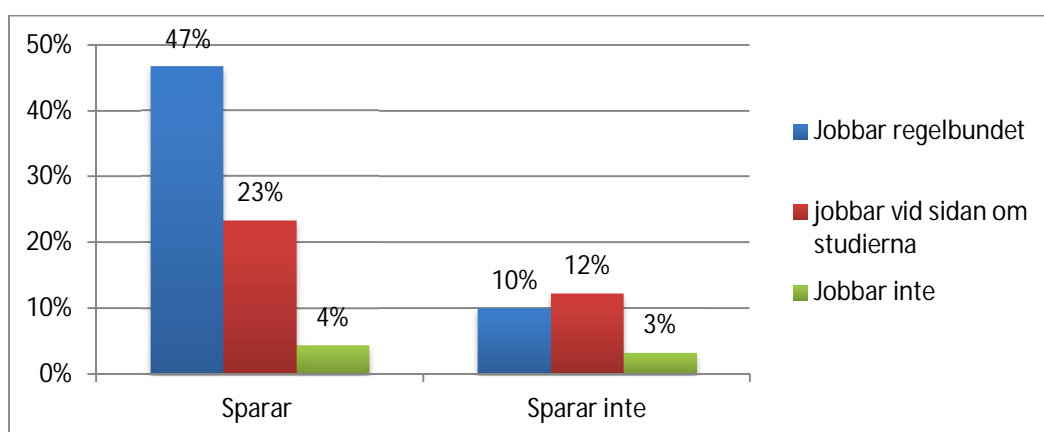
Figur 3. Fördelning av hur många som jobbar av de svarande

Den första egentliga frågan i enkäten var hur många av de som svarade har någon typ av sparande eller investeringar. Det framkom att till och med 74 procent av dem sparar på något sätt. Uppdelningen mellan kvinnor och män som sparar var ganska lika. 31 stycken av männen sparade och av kvinnorna var det 36 stycken som sparade på något sätt så en aning fler av kvinnorna som sparade. De som inte sparade utgjorde 26 procent av svaranden. Fördelningen mellan män och kvinnor som inte sparade var sådan att aningen fler män än kvinnor hade inget sparande, männen som inte sparade var 14 stycken och kvinnor som inte sparade var 9 stycken. Med andra ord var skillnaderna mellan kvinnor och män som sparade marginella.

Figur 4. Fördelning av de som sparar och inte sparar samt jämförelse av män och kvinnor

I forskningen ville jag också ta upp och jämföra om det är någon skillnad i sparvanor bland de som jobbar och inte jobbar. Kan även de som inte jobbar sätta något i spar och svaret visade sig vara att även de som inte jobbar kan spara. Det var 4 av 7 stycken som inte jobbade men ändå sparade på något sätt vilket var positivt. Det framkom att största delen som sparar var de som jobbade regelbundet medan största delen av de som inte sparade var de som jobbade vid sidan om studierna.

Figur 5. Fördelning med sparandet och jobbsituation

När man jämför skillnaden mellan de som sparar och inte sparar i förhållanden till boendeform ser man att de flesta som bor i egen bostad sparar. Detta kan tyda på att dem vant sig att det kan förekomma överraskande utgifter i hemmet samt att en

del av dem kanske har lån och vill sätta pengar till sidan så de har en buffert att ta av om det någon månad är mindre i kassan än vanligt. Man ser även att 78 procent av de som bor på hyra sparar medan 28 procent av dem som bor på hyra inte sparar. De som bor hos föräldrarna är det lika emellan det vill säga lika många av dem som sparar och som inte sparar. Av svaranden var det endast en som bodde i lokal som ägdes av föräldrarna och den personen sparar medan även en person som bodde på hyresrätt svarade att den personen inte sparar. Nedan ser ni fördelningen mellan de olika boendeformerna och procentindelningen i de som sparar och inte sparar i förhållande till boendeformen.

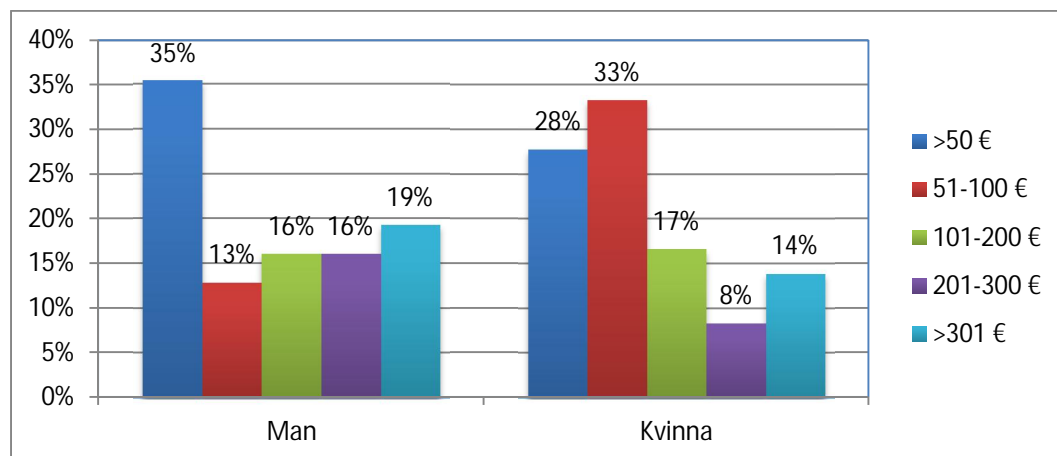
	Boendeform					Totalt
	Hyra	Egen bostad	Hos föräldrarna	Lokal som ägs av föräldrarna	Annat	
Sparar	72 %	91 %	50 %	100 %	0 %	74 %
Sparar inte	28 %	9 %	50 %	0 %	100 %	26 %

Tabell 1. Sparande i förhållande till boendeform

Av de 67 personerna som svarade att de sparar så var det hela 100 procent som sparar själva. Frågan i enkäten löd om de sparar själva eller om någon annan sparar åt dem. Alla av de 67 sparar själva i någon form men de fanns ett antal personer som utöver att de själv sparade även hade någon annan som sparade åt dem. 8 personer hade föräldrar som sparade åt dem, 5 personers make/maka som sparade åt dem, 1 persons mor-/farföräldrar som sparar åt personen samt en person hade någon annan som sparar åt denna person. Det framgick att det inte var så vanligt att någon annan sparar åt dem utan de sparar själva.

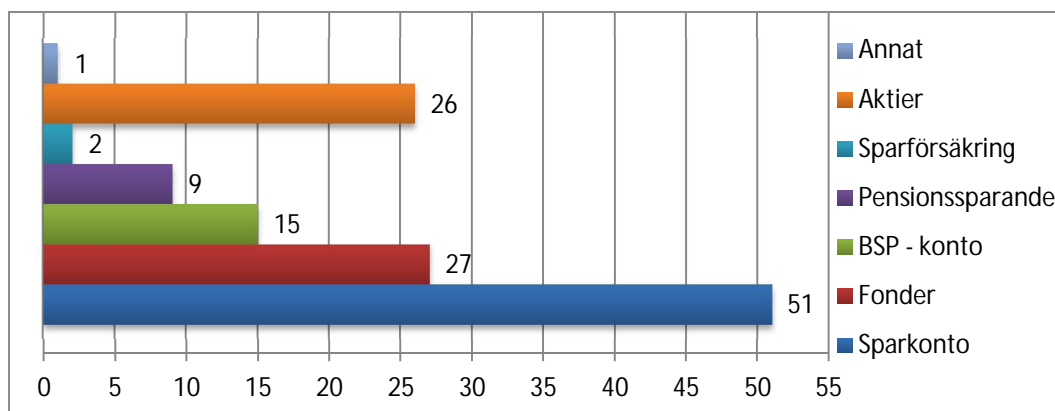
Det framkom att ca 70 procent av de som sparade hade som vana att spara regelbundet månatligen medan 9 procent var tredje månad. 15 procent satte pengar i spar en till två gånger i året och 6 procent sparade men mera sällan. Den vanligaste sparsumman i månaden var 50 euro eller mindre, som 31 procent av svaranden sparade. 24 procent sparade mellan 51 – 100 euro månatligen, 16 procent sparade mellan 101 – 200 euro i månaden, 12 procent sparade 201 – 300 euro i månaden och 16 procent sparade 301 euro eller mera i månaden. Det var positivt och överraskande att så mycket som 16 procent av de som sparar har möjlighet att spara 301 euro eller mera. I figuren nedan kan man även se uppdelningen med

sparsumman månatligen mellan kvinnor och män. Man ser att 35 procent av männen sparar 50 euro eller mindre som var den vanligaste summan bland män att spara medan för kvinnorna var den vanligaste summan i månaden 51 – 100 euro som 33 procent av kvinnorna sparade.

Figur 6. Uppdelning av den genomsnittliga sparsumman månatligen mellan män och kvinnor.

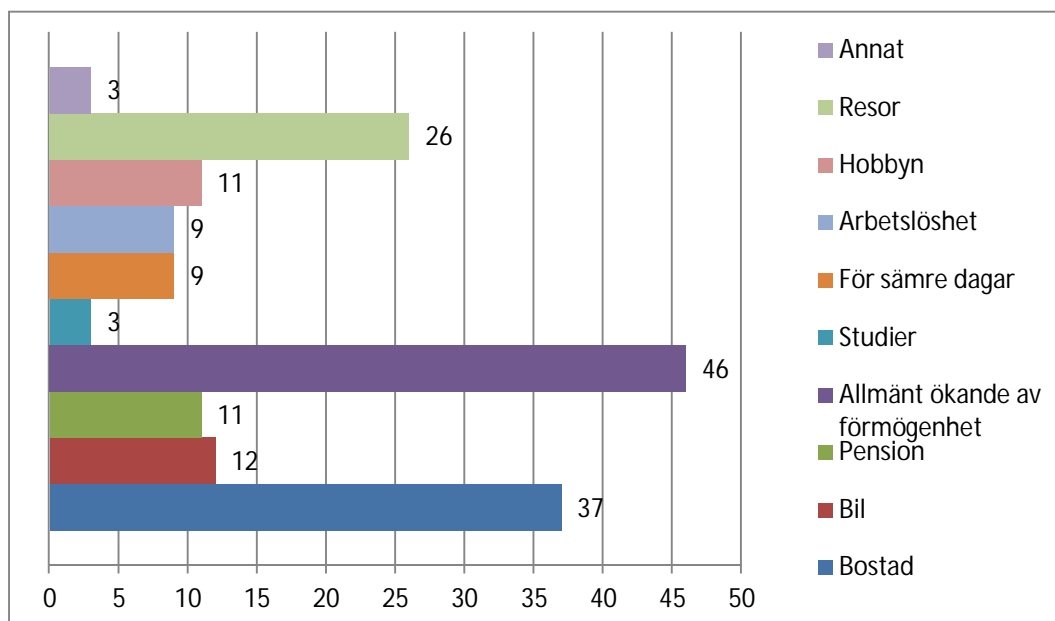
I nästa fråga kunde svaranden välja flera alternativ för hurdana sparformer de sparar i. En av de klart mest vanligaste sparformerna var en vanlig spardeposition som de sparade i, 51 personer av 67 sparade i spardeposition och näst vanligaste sparformen var ganska jämt fördelat mellan fonder och aktier. 27 personer sparade i fonder medan 26 personer sparade i aktier. 15 personer sparade i BSP – konto, 9 personer i pensionssparande och 2 personer sparade i sparförsäkring. En av svarande hade svarat att den sparar i annat men det framkom inte vilken typ av sparform det var frågan om.

Figur 7. Vanligaste sparform

Beslutet att börja spara har 90 procent av de som sparar gjort själva d.v.s. 60 personer av 67. Även i denna fråga kunde de välja flera alternativ om det funnits flera faktorer som påverkat beslutet till att börja spara. Det framkom att för 25 personer har föräldrarna påverkat i beslutet, i 8 av 67 personers beslut att börja spara har bankens rådgivare hjälpt med och i 4 personers beslut har någon bekant varit inblandad samt för en person någon annan som varit med och påverkat för beslutet att börja spara. Ingen hade svarat att de tagit beslut att spara från skolan. Intressant att i endast 37 procent av fallen har fått vägledning av föräldrarna att börja spara. Kanske ser man en viss självständighet i dessa unga att ta sitt eget beslut.

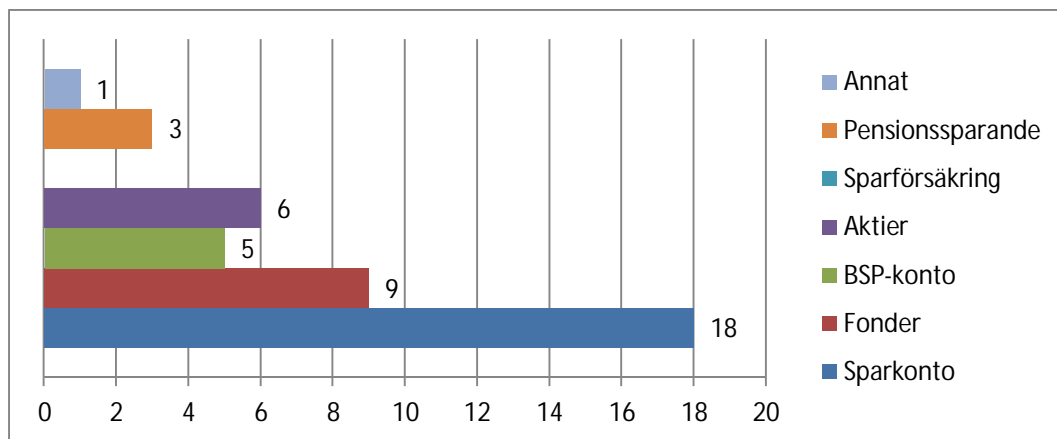
I frågan vilka saker de har som sitt mål med sparandet ser man att en stor del sparar för allmänt ökande av förmögenhet. Näst vanligast var att de sparade för bostad. I bostadsfrågan framkommer det inte om de sparar för första bostad eller för eventuellt bostadsbyte. Även resor var ett vanligt sparmål. I figuren nedan ser man hur fördelningen mellan dessa olika sparmål fördelas och svaranden kunde välja ett till flera alternativ med deras sparmål.

Figur 8. Sparmål

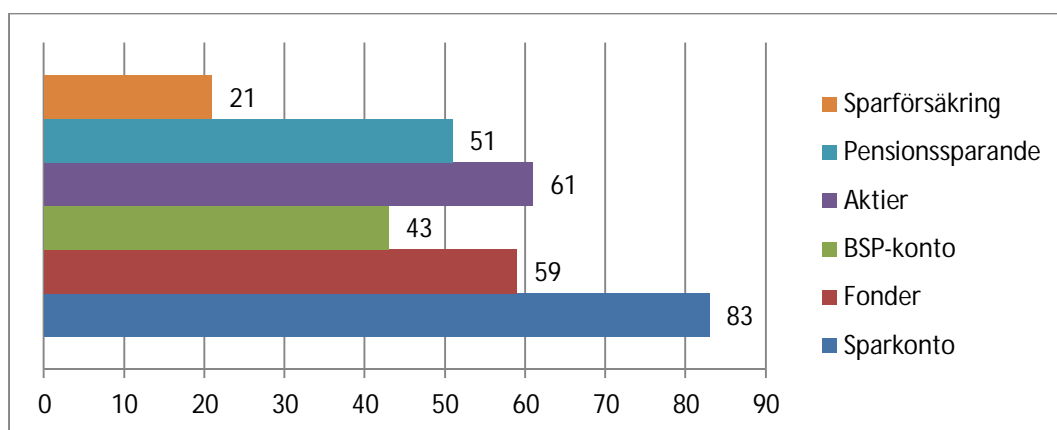
Anledningen för de 26 procenten som inte sparade var främst att de inte tyckte det lämnade något över från lönen att sätta i spar. 48 procent av de som svarade tyckte detta medan 22 procent inte sparade på grund av brist på information om olika spar möjligheter och sparformer. 17 procent anser det inte vara nödvändigt att spara ännu, 9 procent som inte sparade på grund av att de inte har någon inkomst och 4 procent som inte sparar för att de inte helt enkelt tror på sparande överlag. Av de som inte ännu sparar tänker 43 procent börja spara inom 1 år och även 43 procent planerar att börja spara inom 1 – 5 år. 9 procent planerar att börja spara någon gång senare i livet medan 4 procent säger sig inte börja spara.

Mest intresse för form att börja spara i var spardeposition som 18 personer kunde tänka sig att välja som sparform, näst mest intresse fick fonder som 9 stycken kunde tänka sig spara i. Pensionssparande, aktier och spara i BSP – konto fanns det ungefär lika mycket intresse för medan att spara i sparförsäkring hade ingen valt. Flera svarsalternativ kunde väljas och totala personantalet som inte sparade var 23 stycken.

Figur 9. Intresse för sparform

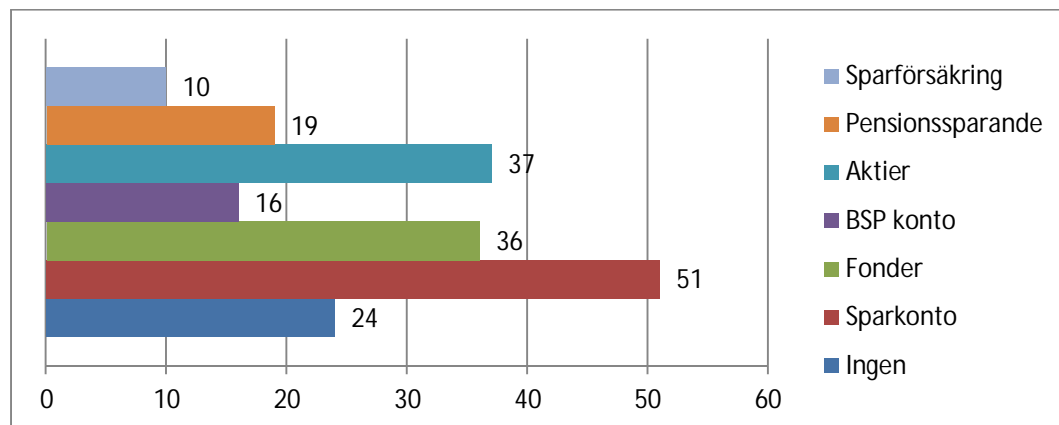
Jag ville också i min forskning få fram vilka alla olika sparformer unga vuxna känner till, både de som redan sparar och inte ännu sparar. Det framkom även här att den klart mest kända sparformen hos unga vuxna är en vanlig spardeposition. Sparförsäkringen då igen var den minst kända sparformen. Även BSP – konto som är mycket bra sparform för unga vuxna som skall skaffa sig sin första bostad var det bara 48 procent som kände till den sparformen. Aktier och fonder var det ungefär lika många som kände till, aktier kände 61 personer till och fonder kände 59 personer till. 2 av svaranden kände inte till någon av dessa sparformer.

Figur 10. Sparformer som är bekanta

I undersökningen ville jag också få fram hur väl unga vuxna känner till beskattningen av de olika sparformerna. Det visade sig att 51 personer visste hur spardepositionen beskattas, 36 personer hur fonder beskattas och 37 personer hur aktier

beskattas. Det som var intressant var att 19 personer visste hur pensionssparandet beskattas, intressant var att så stor andel visste det fastän det har ändrats så många gånger samt att det har tolkats som lite invecklat emellanåt. 10 personer kände till sparförsäkringens beskattning och 16 personer visste hur BSP – konto beskattas och räntan i BSP - kontot som i teorin tidigare nämnt är skattefri. 24 stycken av svaranden kände inte till hur någon av dessa sparformer beskattas.

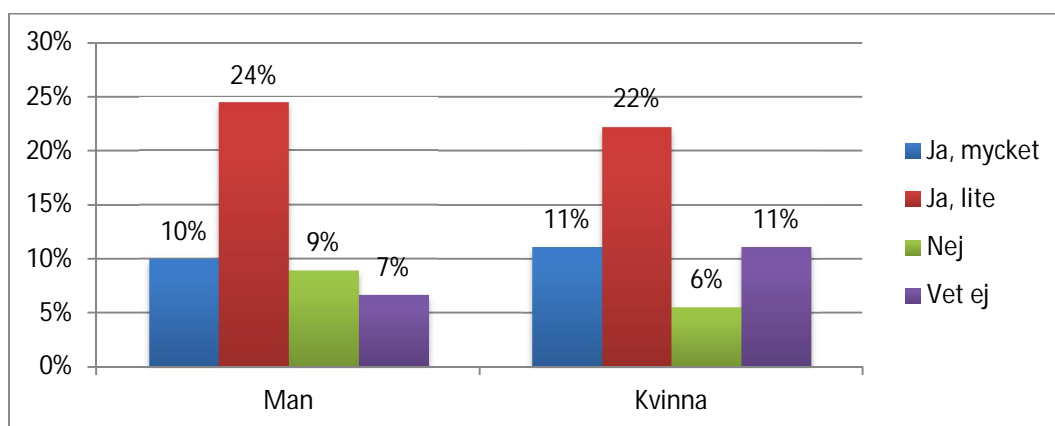

Figur 11. Vilkas beskattning de känner till

På frågan om hur många som vet hur kapitalinkomst beskattas var det 61 procent som svarade ja, 17 procent som inte visste hur kapitalinkomsten beskattas och 22 procent som inte var riktigt säkra om de visste. Det betyder att största andelen har klart för sig hur kapitalinkomsten beskattas i vanliga fall. Medan på frågan om de vet hur dividend från ett börsbolag beskattas var det större procenten som svarade att de inte visste, nämligen 42 procent. 35 procent visste hur dividenden från börsbolag beskattas och 23 procent var inte säkra. Jag antar att eftersom i skattelagen om beskattningen blev det vissa ändringar från och med i början av året 2014 hur dividend från börsbolag beskattas, kan vara en orsak till varför en del svarade att de inte var säkra hur den beskattas. I teoridelen presenterades den uppdaterade beskattningen från 2014 årets början.

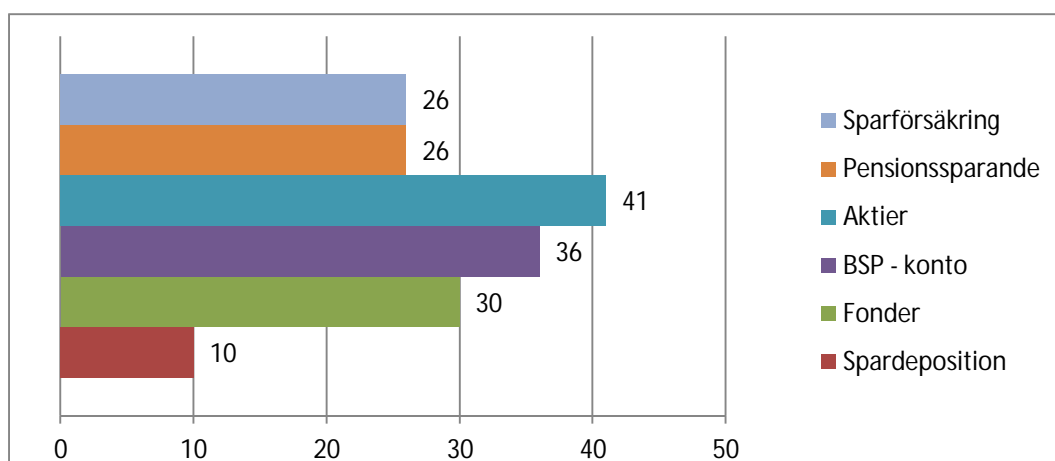
För stor del av de som sparar eller tänker börja spara påverkar beskattningen deras val av form att spara i. För 22 procent skulle beskattningen av sparformen ha stor inverkan i deras beslut av att börja spara i sparformen medan för 46 procent skulle beskattningen ha betydelse men inte lika stor påverkan medan för 15 procent

skulle det inte alls ha någon betydelse samt för 18 procent som inte vet om det skulle påverka deras beslut att börja spara i någon viss sparform. Nedan en uppdelning för hur beskattningen av en viss sparform skulle påverka beslutet att börja spara i denna sparform samt skillnaden av påverkan av beslutet mellan kvinnor och män.

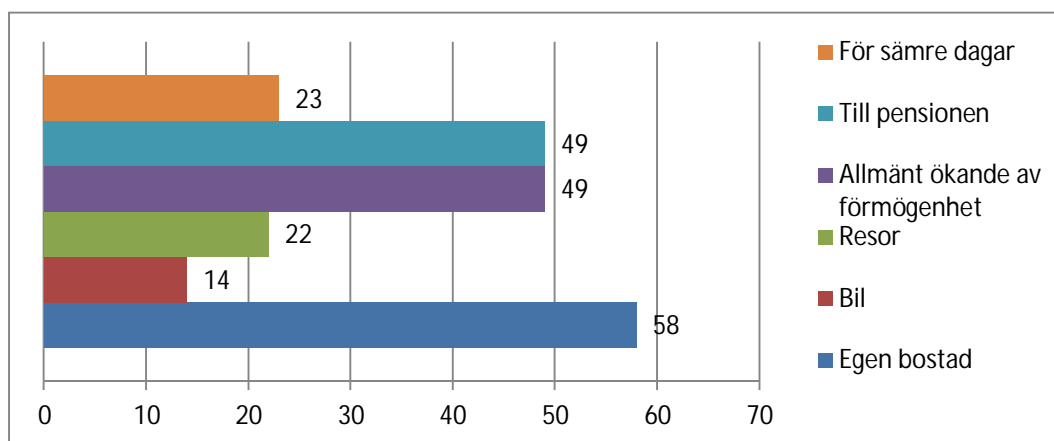
Figur 12. Beskattningens påverkan av val av sparform

I figuren nedan kan vi se vilka sparformer unga vuxna gärna skulle veta mera om och här kan vi se att 45 procent av de som svarat gärna skulle veta mera om aktier. Man kan även se att det finns ett stort intresse att veta mera BSP – konton. Det fanns även intresse för fonder, sparförsäkring och pensionssparande men spardeposition var det endast 11 procent som gärna ville få mera information om den.

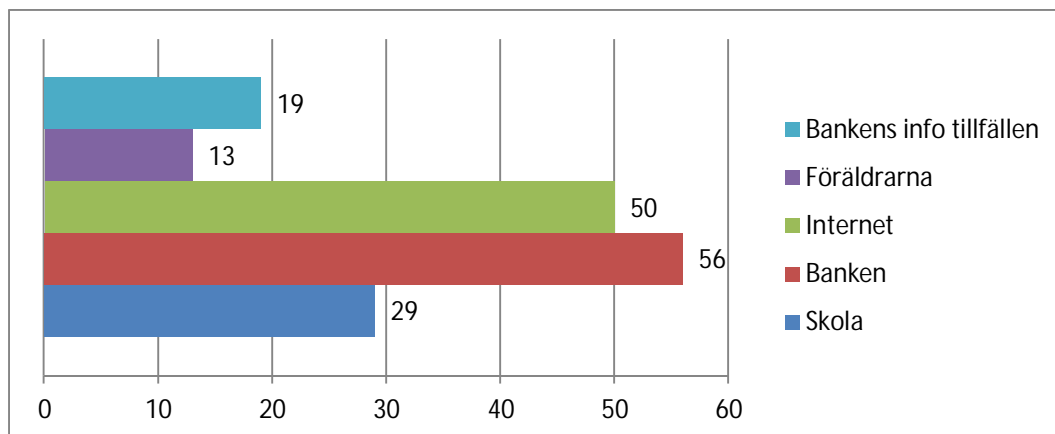
Figur 13. Intresse för mera information av olika sparformer

Till vilket ändamål som unga vuxna kunde tänka sig spara till fanns det mest intresse för egen bostad, även för allmänt ökande av förmögenhet samt till pensionen fanns det klart intresse för. För resor och sämre dagar kunde de också tänka sig ha som sparmål samt för skaffande av ny bil. I figuren nedan ser ni uppdelningen, svarande har kunnat välja flera av svarsalternativen.

Figur 14. Ändamål som unga vuxna kan tänka sig spara till

Informationen om olika sparformer och möjligheter vill unga vuxna gärna ha från banken, även via internet vill de få en del information kring dessa. Intressant var att 29 personer gärna skulle vela få mera information kring sparandet via skolan, vilket även jag anser vara en bra idé. Endast 13 personer skulle vilja att de skulle få mera information av sina föräldrar, vilket också kan tyda som jag tidigare nämnt på unga vuxnas vilja att göra beslut självständigt. 19 personer skulle vilja få mera information via bankens info tillfällen.

Figur 15. Av vem vill de få informationen kring sparandet

6.4 Analys av resultat

Av detta resultat framkom att 74 procent av svaranden sparar och att den vanligaste sparformen var lågrisk spardeposition. 100 procent av de som sparade gjorde det själva samt att vissa hade även andra som sparade åt dem. Det visade sig också att 90 procent av de som sparar har gjort beslutet själv att börja spara vilket tyder på att unga vuxna känner behovet av att spara. Det framkommer också att det inte är vanligt att t.ex. föräldrar sparar åt sina barn eftersom endast 11 procent av svarandes föräldrar sparar åt dem. Det bör dock beaktas att denna undersökning är avgränsad till unga vuxna i ålder mellan 18 – 30 år och det framkommer inte om föräldrarna sparar åt dem när de varit yngre. Skillnaden mellan män och kvinnor som sparar och inte sparar var marginell.

Den vanligaste sparformen bland svaranden var sparkonto, vilket är en simpel och en lågrisk form av sparande men i och med lågrisken och simpelheten är det låg avkastning. Jämförelsevis var inflationen år 2013 1,5 procent medan normala avkastningen på ett sparkonto ligger kring 0,50 – 1 procent. Aktier och fondsparandet visade en positiv överraskning eftersom ca en tredje del av de som sparade hade fonder eller aktier. Detta tyder på att folk strävar efter högre avkastning och att tillgängligheten för dessa tjänster är bra. Största delen av dem bodde på hyra och 65 procent hade som sparmål eller kunde tänka sig att spara till egen bostad medan endast 22 procent sparade i BSP – konto och 48 procent kände till BSP-konto. Det tyder på att det finns rum att marknadsföra BSP-kontot speciellt nu

när det blivit allt viktigare att man skall ha sparat en del av handpenningen själv till bostadsköpet. Av svaren kan man tolka att bara en liten procent (13 procent) sparar för pensionen, dock 54 procent av alla svaranden kunde tänka sig spara för pensionen vilket är bra med tanke på att det varit ett mycket diskuterat ämne de senaste åren med dess osäkerhet om pension och pensionsåldern, har staten råd att om 20 – 40 år betala pension i samma förhållanden som nu.

Det framkommer att 71 procent av de som sparar gör det månatligen och vanligaste summan var 50 euro eller mindre. Summan 50 euro eller mindre var förväntad eftersom många av svaranden jobbar endast vid sidan om studierna, vissa jobbar inte alls och en del av de som jobbar kanske nyligen kommit sig in i arbetslivet. Det är positivt att de sparar månatligen, vilket tyder på att de troligtvis räknat sina inkomster och utgifter så att de kan, t.ex. på lönedagen, sätta undan en slant i spar. Det var överraskande att 16 procent av de som sparar har möjlighet att sätta 301 euro eller mera till spar månatligen, vilket redan gör ett sparkapital netto utan kostnader och avkastning på 3600 euro årligen. Detta tyder på att troligtvis har den som sparar ett klart mål att uppnå och kan prioritera sparandets ändamål.

Det visar sig att 26 procent av svaranden inte sparar för tillfället och största orsaken är för att de anser att det inte lämnar något över från lönen. Det som många kanske inte har tänkt på eller vet är att man redan med 20 euro månatligen har möjlighet att börja spara i en fond. Av de som inte sparar var det upp till 44 procent som planerar att börja spara inom ett år och 44 procent som planerar att börja spara inom 1-5 år vilket var mycket positivt, fastän de inte sparar för tillfället har de i alla fall tänkt på saken. För många kan steget att gå till banken för mera information eller osäkerheten på hurudan sparform som skulle passa just personen i fråga vara den uteslutande saken varför ingen sparplan blir gjord och varför sparandet lämnar i framtidens händer.

Av sparformernas beskattning kände unga vuxna till spardepositionens beskattning vilket inte var överraskande eftersom den var också den vanligaste sparformen. 27 procent av svarande visste inte hur någon av sparformerna beskattas vilket var intressant eftersom det visade sig att för 67 procent av svarandens beslut av sparform påverkas hur sparformen beskattas. Detta tyder på att de inte fått till-

räckligt med information om beskattning eller så har de inte varit tillräckligt intresserade av informationen. Dock visste 34 procent av svaranden hur dividend från börsbolag beskattas och upp till 61 procent visste hur kapitalinkomst beskattas, vilket var positivt. I många fall sköts beskattningen av tjänsteförmedlaren som sköter om att föra informationen vidare till skattemyndigheten och därför kanske inte sparare har intresse och behov att följa med hur de beskattas. Men det är alltid en fördel att veta hur olika saker påverkar beskattningen av olika sparformer så man känner till hur skatten påverkar den personliga vinsten.

Man ser att den sparform som unga vuxna är intresserade att veta mera om är aktier vilket var överraskande men kan tyda på att unga vuxna känner till om avkastningsmöjligheterna och den ökade tillgängligheten för aktie handel samt det låga ränteläget som vi upplever nu. Positivt var att den sparform som unga vuxna näst mest ville lära känna mera om var BSP- konto, vilket som jag tidigare nämnt tyder att det finns rum för marknadsföring kring denna sparform. Det framkommer även i resultatet att största delen av unga vuxna vill få informationen kring olika sparformer via banken samt internet. I resultatet visar det sig vara information av banken som fått flest svar vilket kan tolkas att internet är ett bra ställe att få informationen från men för att unga vuxna skall självmant googla någon viss sparform borde dem få idén av någon och det är där bankens uppgift träder fram.

Vanligaste sparmål som unga vuxna kunde tänka sig spara till är egen bostad vilket inte överraskar eftersom en stor del köper sig en bostad och även sin första bostad i den åldern som respondenterna i enkäten. Det som också var ett attraktivt sparmål var allmänt ökande av förmögenhet samt även sparande för pensionen. Alla hade något de kunde tänka sig spara till vilket är fördel vid val av sparande och även en förutsättning för att motivera sparandet. Sparmål, planering och sparande bygger på förutsättningen att lyckas med de mål vi sätter i livet, vare sig det är då en ny bil, hus eller jorden runt resa.

7 SLUTSATSER

I detta kapital kommer jag att reflektera över arbetets bakgrund, teori, utförelse och resultat samt egna tankar kring ämnet.

Jag valde detta ämne eftersom jag jobbar inom bankbranschen och kände att det här var ett ämne som var värt att undersöka samt ett ämne som skulle ge mig vidare lärdom och insikt som jag även kunde använda i mitt nuvarande arbete. Jag valde att avgränsa mig till unga vuxna eftersom jag känner de ligger i inkörningsfasen inom sparande och placeringar. Det blir allt mer vikt i dagens situation att spara, det är oroligare på arbetsmarknaden, levnadsstandarden är dyr, den globala ekonomin är under beprövning samt bankerna kräver allt mer att man har en viss mängd tillgångar som säkerhet för bostadslån.

I teorin valde jag att ta upp om de vanligaste sparformerna samt deras beskattning. Jag var mera inriktad på sparande och placerings möjligheter än investerings filosofi och investeringsteknik därför valde jag heller att inte ta upp om obligationer, warranter, derivat och dylikt. Hur olika sparformer beskattas ville jag ta upp för att få en inblick i de olika sparformernas beskattnings regler eftersom jag känner att det är viktigt att man vet hur ens kapital beskattas.

Som mål för antal enkätsvar hade jag 100 stycken men eftersom jag delade ut enkäterna personligen tog det en lång tid och på grund av tidsfristen så fick jag nöja mig med 90 stycken svar. Men jag är ändå nöjd med att få så pass varierande av personer och att jag fick en jämn fördelning mellan män och kvinnor. Det krävde mera manuellt arbete att göra enkäterna för hand och personligt gentemot att den skulle vara elektronisk och man skulle ha kunnat sända ut den via e-post och andra sociala medier. Jag tänkte på lösningen att använda elektronisk enkät formulär men valde ändå pappers enkät eftersom jag då kunde välja mina svarare så slumpmässigt som möjligt utan att behöva skicka ut dem endast till vissa skolor eller arbetsplatser. Utmaningen med arbetet var att hålla tidsplanen som inte gick helt enligt planen men positiva med det var att jag under tiden hann komma in i arbetslivet och fick en chans att reflektera slutarbetets ämne i arbetet.

Jag blev positivt överraskad av hur många som sparar av svarandena. Det var enligt förväntningar att svaret till den vanligaste sparformen var spardeposition. Men ändå var det en tydande del som hade besparningar i även andra sparformer vilket tyder på intresse till högre avkastning och intresse för sin egen ekonomi. Jag hade mina aningar om att BSP-kontot inte skulle vara så känt och i resultatet fram gick det väl, här anser jag att förbättring kunde göras i informationssatsningen, i och med att jag själv ser fördelar med sparformen för första bostadsköp. Överlag anser jag det vara väldigt viktigt att man tar ansvar över sin egen ekonomi och tryggar sig för framtiden.

Reliabiliteten för enkäten är svår att uppskatta men enligt liknande tidigare studier som blivit gjorda bland studerande visar det sig viss samstämmighet. Antalet svarandet påverkar reliabilitet negativt eftersom antalet respondenter var något få, men man kan ändå se sammanstämmigheter bland svars resultat vilket ger positiva indikationer inom svarsresultaten. Jag har inte heller kunnat påverka resultaten eftersom respondenterna själv fått lämna tillbaka svaret i ett kuvert och på så sätt har svaren varit anonyma och stor del av svaranden har inte varit någon jag känner. Därför anser jag att reliabiliteten med undersökningen är god.

Arbetets nytta är att man via detta resultat kan se möjligheter för förbättring inom informering av sparformer. Möjligheter för banker att marknadsföra deras sparformer direkt till de unga vuxna och jag anser att banker kunde marknadsföra sina ungdomspaket lite bättre. Samt att man i skolor skulle ha en grundkurs i beskattning av olika sparformer för att folk skulle få allmän kunskap inom ämnet eftersom det är en viktig del av ekonomisk kännedom som alla med fördel bör veta.

Själv sparar jag i spardeposition, fonder och aktier. Jag visste inte mycket om de olika sparmöjligheterna förrän jag började jobba på bank. Största orsaken varför jag själv inte hade sparat tidigare var brist på information om de olika sparmöjligheterna samt eftersom man idag kan sköta det flesta bankärenden via nätet hade jag inte tagit mig tid att gå till banken för att diskutera detta. Idag ser jag vikten i att spara och anser det vara till en stor fördel att ha en buffert i spar som tryggar min ekonomi. Som sparmål har jag olika saker som t.ex. pension egen bostad samt allmänt ökande av förmögenhet varför jag har spridit mina besparningar i olika

sparformer beroende till vilket ändamål det är. Alla har vi något att spara till, 0 euro om dagen är fortfarande 0 euro om 5 år medan 1 euro om dagen är 1825 euro om 5 år exklusive avkastning.

Som fortsatt forskning till detta ämne skulle jag kunna rekommendera att undersöka med resultat från andra länder. Kan man se sammankopplingar med kultur och ekonomisk situation samt likheter och olikheter i de unga vuxnas kunskap och vanor i sparande och placeringar

8 KÄLLOR

Böcker

Alhonsuo Sampo, Nisén Anne, Nousiainen Satu, Pellikka Tuula, Sundberg Sirpa. 2012. Finanssitoiminnan käsikirja.

Kontkanen Erkki. 2009. Pankkitoiminnan käsikirja.

Hultkrantz Johan & Masalin Björn. 2007. Elämäsi rahat

Annika Eliasson 2006 och 2010, Kvantitativ metod från början

Börsstiftelsen, Placeringsfondsguide 2012

Börsstiftelsen, placerarens skatteguide 2013

Börsstiftelsen, Aktieguide 2013

Elektroniska publikationer

<http://beginnersinvest.about.com/od/savingsanddebtmanagement/a/saving-vs-investing.htm>

[http://www.vero.fi/sv-FI/Detailerade_skatteanvisningar/Inkomstbeskattning_av_personkunder/Pensionsforsakringarna_i_det_nya_skattes\(10392\)](http://www.vero.fi/sv-FI/Detailerade_skatteanvisningar/Inkomstbeskattning_av_personkunder/Pensionsforsakringarna_i_det_nya_skattes(10392))

[http://www.vero.fi/sv-FI/Skatteforvaltningen/Meddelanden/Beskattningen_av_och_forskottsinnehallni\(30744\)](http://www.vero.fi/sv-FI/Skatteforvaltningen/Meddelanden/Beskattningen_av_och_forskottsinnehallni(30744))

http://www.aktia.fi/c/document_library/get_file?uuid=aa69014d-e684-4f25-8538-a275abc837d4&groupId=10143

[https://www.vero.fi/sv-FI/Personkunder/Kop_av_bostad/Avdrag_for_rantor_pa_bolan/Ranteavdrag_for_första_bostad\(14203\)](https://www.vero.fi/sv-FI/Personkunder/Kop_av_bostad/Avdrag_for_rantor_pa_bolan/Ranteavdrag_for_första_bostad(14203))

[https://www.vero.fi/sv-FI/Personkunder/Skulder_och_rantor/Underskottsgottgorelse\(14199\)](https://www.vero.fi/sv-FI/Personkunder/Skulder_och_rantor/Underskottsgottgorelse(14199))

<http://www.veronmaksajat.fi/Sijoittaminen/PS-TILI/>

<https://www.nordnet.fi/mux/web/marknaden/marknadsoversikt/marknadsoversiktFI.html>

Mitt namn är Sanna Björk och jag studerar Företagsekonomi på Vasa yrkeshögskola. Jag håller för tillfället på att skriva mitt lärdomsprov och syftet med detta arbete är att undersöka unga vuxnas spar och placeringsvanor samt undersöka vilka olika sparformer och dess beskattning som är bekanta för dem.

För att kunna utföra undersökningen ber ja Er vänligen fylla i enkäten.

Tack på förhand för Er medverkan.

1. Kön:

- Man
- Kvinna

2. Ålder:

- 18- 21
- 22- 25
- 26- 30
- 31+

3. Utbildning (välj den senaste av examen)

- Grundskola
- Gymnasiet
- Yrkesskola
- Yrkeshögskola
- Universitet
- Annat, vad? _____

4. Boendeform

- Hyra
- Egen bostad
- Hos föräldrarna
- Lokal som föräldrarna äger (ej hyra)
- Annat

5. Jobbar du

- Ja, regelbundet
- Ja, vid sidan om studierna
- Nej

6. Har du någon typ av sparande eller investeringar?

- Ja
- Nej

OBS! Om svaret är NEJ, gå då vidare direkt till fråga nummer 13

7. Sparar du själv eller sparar någon annan åt dig (flera alternativ möjligt)

- Själv
- Föräldrar
- Mor-/Farföräldrar
- Make/Maka
- Annan släkting
- Annan

8. Hur mycket sparar du per månad i genomsnitt

- 50 euro eller mindre
- 51- 100 euro
- 101- 200 euro
- 201- 300 euro
- 301 euro eller mera

9. Hur ofta sparar/ investerar du

- Månatligen
- Var tredje månad
- 1-2 gånger i året
- Mera sällan

10. Vilken typ av besparingar har du (flera alternativ möjligt)

- Sparkonto
- Fonder
- BSP konto
- Pensionssparande
- Sparförsäkring
- Aktier
- Annat, vad? _____

11. Vem fick dig att ta beslutet att börja spara (flera alternativ möjligt)

- Eget beslut
- Familjemedlem
- Bekant
- Skola
- Bankens rådgivare
- Annan

12. Ditt sparmål (flera alternativ möjligt)

- Bostad
- Bil
- Pension
- Allmänt ökande av förmögenhet
- Studier
- Arbetslöshet
- Hobbyn
- Resor
- Annat

OBS! Om du svarat JA i fråga nummer 6, gå då vidare direkt till fråga nummer 16

13. Varför sparar du inte (flera alternativ möjligt)

- Ingen inkomst
- Lämnar inget över för sparande av lönen
- Brist på information kring olika alternativ av sparande
- Anser det inte vara nödvändigt att spara ännu
- Tror inte på sparande
- Annat, vad? _____

14. Planerar du att börja spara i framtiden

- Ja
- När**
 - Inom 1 år
 - 1-5 år
 - 6-10år
 - Senare i livet
- Nej

15. Vilken typ av sparande skulle du tänka dig (flera alternativ möjligt)

- Sparkonto
- Fonder
- BSP konto
- Aktier
- Sparförsäkring
- Pensionssparande
- Annat, vad? _____

16. Vilka av följande olika former av sparande är bekanta för dig/ förstår du innebörden av

- Sparkonto
- Fonder
- BSP konto
- Aktier
- Pensionssparande
- Sparförsäkring

17. Känner du till de olika sparande och placeringsformernas beskattning.

Vilka av följandes beskattning känner du till?

- Sparkonto
- Fonder
- BSP konto
- Aktier
- Pensionssparande
- Sparförsäkring

18. Vet du hur kapitalinkomster beskattas

- Ja
- Nej
- Inte säker

19. Känner du till hur dividend från börsbolag beskattas

- Ja
- Nej
- Inte säker

20. Påverkar beskattningen/ Skulle det påverka ditt val av placeringsform

- Ja, mycket
- Ja, lite
- Nej
- Vet ej

21. Vilken typ skulle du vilja veta mera om (flera alternativ möjligt)

- Sparkonto
- Fonder
- BSP konto
- Aktier
- Pensionssparande
- Sparförsäkring

22. Till vilket ändamål skulle du vara mest intresserad av att börja spara (välj max 2 alternativ)

- Eget boende
- Bil
- Resor
- Allmänt ökande av förmögenhet
- Till pensionen
- För sämre dagar

23. Hur eller på vilka av följande sätt skulle du gärna kunna tänka dig få mera information kring sparande och olika sparande alternativ

- Skolan
- Banken
- Internet
- Föräldrarna
- Bankens info tillfällen

TACK FÖR ERT SVAR!